

Jaarverslag

Arbeidsdeskundig Kennis Centrum

2022

VOORWOORD

HET AKC
IN 2022

BIJZONDER
LECTORAAT
ARBEIDSDeskUNDIGHEID

FINANCIËN

VOORUITBLIK
2023

BIJLAGE:
AKC-PROJECTEN
2022

Voorwoord

In 2022 zijn we gestart met de realisatie van onze nieuwe strategie 'Toekomstbestendige professional'. Voor ons extra bijzonder omdat dit, na onze start bij het Arbeidsdeskundig Kennis Centrum (AKC) in 2020, de eerste strategie is die wij zelf hebben vormgegeven. Nadat we in 2021 de strategie met het bestuur en andere stakeholders hadden vastgesteld, waren we enthousiast om er in 2022 mee aan de slag te gaan.

Een grote verandering in 2022 was de start van de nieuwe voorzitter van onze Programma Advies Commissie (PAC). Met de vernieuwing van de PAC (die al eerder is doorgevoerd) en de strategie is bewust gekozen voor verbreding. We kijken niet alleen naar onze behoefte en de behoefte van de beroepsgroep, we kijken juist ook naar de brede bewegingen in het hele veld. Het overzicht van lopende onderzoeken laat mooi zien hoe die verbreding in 2022 al vorm heeft gekregen. Het AKC is bij verschillende consortia aangesloten en verbonden aan ander onderzoek. We zijn er trots op dat dat is gelukt en zoeken ook het komende jaar nadrukkelijk de verbinding met andere partijen.

In 2022 zijn er 33 onderzoekers actief bezig met onderzoek voor het AKC. Daarnaast hebben bijna 200 arbeidsdeskundigen een actieve bijdrage geleverd aan kennisactiviteiten van het AKC. We willen hen in het bijzonder bedanken voor hun bijdrage.

We wensen je veel leesplezier met dit jaarverslag!

Marianne Holleman
Directeur

Vincent Braun
Programmamanager

VOORWOORD

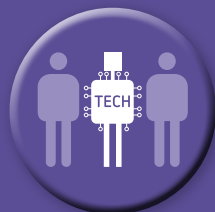
HET AKC
IN 2022

BIJZONDER
LECTORAAT
ARBEIDSDESKUNDIGHEID

FINANCIËN

VOORUITBLIK
2023

BIJLAGE:
AKC-PROJECTEN
2022

Het AKC in 2022

2022 was het eerste jaar waarin het AKC werkte vanuit de strategie 'Toekomstbestendige professional'. We werken met hernieuwde focus op speerpunten: arbeidsmarkt, technologisering, toepasbare kennis voor het netwerk van professionals, multidisciplinaire samenwerking, cliënt en professionele beroepsbeoefenaar. We hebben verdere stappen gezet om onze kennisproducten implementeerbaar te maken in de uitvoeringspraktijk. Zo hebben we bestaande kennis geactualiseerd, nieuwe arbeidsdeskundige voorbeeld-casuïstiek ontwikkeld en onderzoek laten uitvoeren op basis van ontwikkelingen in maatschappij en werkveld. Zo blijven we vernieuwen en richten we onze blik vooruit.

Strategie 2022-2026: Toekomstbestendige professional

In het eerste jaar van de nieuwe strategie hebben wij vooral veel voorwerk gedaan: de speerpunten en doelen waren vastgelegd, maar hoe geef je daar invulling aan? Technologisering en aandacht voor de cliënt zijn echt nieuwe thema's. Inventariseren en oriënteren van de wensen en mogelijkheden waren voor deze thema's aandachts-punten in 2022. Wat is er en wat is er nodig?

Voor de borging van het cliëntperspectief in AKC-onderzoeken is met de PAC een aanpak ontwikkeld die vanaf dat moment

wordt toegepast. Daarnaast hebben we gesprekken gevoerd met ervaringsdeskundigen en vertegenwoordigers van het cliënt-perspectief om op te halen wat het AKC kan doen om het cliënt-perspectief een sterkere en gelijkwaardige positie te geven. De vertaalslag hiervan krijgt in 2023 vorm.

De thema's arbeidsmarkt en multidisciplinaire samenwerking waren ook in onze vorige strategie verweven. Deze onderwerpen zijn nu wel nadrukkelijker gepositioneerd dan voorheen en zijn belangrijker geworden. In 2022 hebben we hier invulling aan gegeven door nog vaker de samenwerking te zoeken. Zo dienden we met SAM en SBCM – professionals binnen het sociaal domein – en met de NVvA, SAM en Zinziz projectvoorstellen in bij ZonMw. Met de NVvA deden we bovendien een voorstel voor een multidisciplinair congres.

De speerpunten toepasbare kennis en professionele beroeps-beoefenaar zijn inherent aan de werkzaamheden van het AKC. Deze hebben in de nieuwe strategie meer handen en voeten gekregen. Zo kiezen we nu vaker voor toegepast onderzoek, in plaats van langdurig en fundamenteel wetenschappelijk onderzoek en bieden we arbeidsdeskundigen de mogelijkheid om kleinschalig onderzoek te doen. Daardoor is onze kennisportefeuille flexibeler geworden en kunnen we beter inspelen op ontwikkelingen in het veld. Bovendien zijn onderzoeksresultaten sneller beschikbaar en bevatten ze een duidelijke vertaalslag naar de praktijk.

VOORWOORD

HET AKC IN 2022

BIJZONDER LECTORAAT ARBEIDSDeskUNDIGHEID

FINANCIËN

VOORUITBLIK 2023

BIJLAGE: AKC-PROJECTEN 2022

Opgeleverde kennisproducten

Het AKC heeft in 2022 vier nieuwe kennisproducten opgeleverd en één van een upgrade voorzien. Ook hebben we stappen gezet met het updaten van bestaande en het ontwikkelen van nieuwe arbeidsdeskundige leidraden. Daarnaast publiceerden we nieuwe arbeidsdeskundige voorbeeldcasuïstiek (ADVC).

NIEUW: verkenning 'Naar de toekomst dromen'

Het AKC heeft een verkenning uitgevoerd naar de toekomst van het arbeidsdeskundig vak. De hoofdlijnen werden gepresenteerd tijdens het NVvA/AKC-najaarscongres in november 2021. In maart 2022 publiceerden we onder de titel '[Naar de toekomst dromen](#)' het eindresultaat van de verkenning. Hierin zijn de zienswijzen en ontwikkelingen uitgebreider terug te lezen. Denk aan de ontwikkelingen die effect hebben op het werk van de arbeidsdeskundige in het algemeen en op het werk van arbeidsdeskundigen in de verschillende domeinen in het bijzonder. In de publicatie zit ook een wens van de arbeidsdeskundigen over de ontwikkeling van het werk en hun eigen rol en

positie. Dat is mooi. Deze intrinsieke motivatie geeft namelijk kracht aan verandering.

NIEUW: notitie over arbeidsdeskundig handelen en long COVID

In juni 2022 leverde het AKC, in afstemming met de NVvA, de notitie '[Inzichten voor arbeidsdeskundig handelen – Begeleiden en adviseren van werkenden met beperkingen door long COVID](#)' op. Arbeidsdeskundigen kunnen de publicatie gebruiken bij de begeleiding en advisering van werkenden met COVID-besmetting gerelateerde problematiek en aanhoudende klachten: long COVID. De notitie noemt aandachtspunten bij de verschillende fasen in het proces van de Wet verbetering poortwachter, inclusief hoe arbeidsdeskundigen kunnen handelen, gebaseerd op praktijkervaring en expertadvies. Een werkgroep bestaande uit arbeidsdeskundigen en het AKC heeft voor deze notitie kennis, ervaringen en vraagstukken uitgewisseld. En is op zoek gegaan naar antwoorden door informatie te verzamelen, met experts te spreken en zaken te toetsen bij betrokken professionals.

Bezoekcijfers website

Sinds de lancering van het vernieuwde [arbeidsdeskundigen.nl](#) in januari 2021 is de zoekfunctie verder geoptimaliseerd. In de zoekresultaten staat ouder nieuws automatisch verder naar beneden. De [AKC-tools](#) zijn beter vindbaar dankzij een eigen tabblad in het menu. We monitoren gebruik en bezoekersaantallen en gebruiken die informatie onder meer bij de beslissing om instrumenten te actualiseren. Gemiddeld waren er in 2022 maandelijks 9.000 unieke paginaweergaven op [arbeidsdeskundigen.nl/akc](#).

De best bezochte pagina's in 2022 waren:

- 1 Dossier De Inzetbaarheidlijst (5.986 weergaven)
- 2 ADVC: Spoor 2, hoe ver ga je daarmee? (3.173 weergaven)
- 3 Overzichtspagina kennis (3.003 weergaven)
- 4 Leidraad werkvoorzieningen (2.886 weergaven)
- 5 Overzichtspagina tools (2.278 weergaven)

NIEUW: Cahier 29 Duurzaam Werkt

Welke factoren dragen bij aan duurzame arbeidsplaatsing van werknemers met een arbeidsbeperking? En hoe draagt de inzet van arbeidsdeskundigen hieraan bij? Om antwoord te vinden op deze vragen volgden onderzoekers van HAN University of Applied Science veertien arbeidsplaatsingen bij twaalf reguliere werkgevers in de arbeidsmarktregio's Zuid-Kennemerland en IJmond, Rijk van Nijmegen en Twente. Tijdens het vier jaar durende onderzoek werd informatie opgehaald vanuit het perspectief van de werknemer, de werkgever en de arbeidsdeskundige. De resultaten van het onderzoek zagen in oktober 2022 het levenslicht met de publicatie van [AKC Cahier 29](#) (inclusief bijbehorend [factsheet](#)).

NIEUW: Tool voorspellende factoren voor arbeidsuitval

Wetenschappers van het UMCG en het Erasmus MC deden in 2021 onderzoek naar de voorspellende factoren voor arbeidsuitval van mensen met een chronische aandoening. In 2022 maakte het AKC met de NVvA een [onlinetool en -handreiking](#), waarmee snel inzichtelijk wordt of er verhoogd risico is op uitval.

DOORONTWIKKELD: Inclusief Herontwerp 2.0

Een inclusieve arbeidsorganisatie maakt optimaal gebruik van de diversiteit van talenten en vermogens op de arbeidsmarkt. Maar hoe doe je dat? De methode Inclusief Herontwerp van Werk (IHW) – in 2011 ontwikkeld door Maastricht University en UWV in opdracht van het AKC – kan helpen om het werk anders en inclusief te organiseren. Het Centrum Inclusieve Arbeidsorganisatie (CIAO) van Maastricht University ontwikkelde de methode door tot 'IHW 2.0'. Op verzoek van het AKC maakte het CIAO een [vertaalslag](#) naar hantering van deze methodiek door arbeidsdeskundigen en een handige [factsheet](#).

UPDATE: hulpmiddel beschrijving arbeidsbelasting voor arbeidsdeskundigen (update van vormgeving & gebruiksvriendelijkheid)

Het AKC heeft de vormgeving en bruikbaarheid van het 'Hulpmiddel beschrijven arbeidsbelasting voor arbeidsdeskundigen' sterk verbeterd. Hierdoor kunnen gebruikers sneller navigeren en informatie vinden. Inhoudelijk is het hulpmiddel niet veranderd. De [nieuwe versie](#) ging in september 2022 live. Het hulpmiddel ondersteunt arbeidsdeskundigen bij het efficiënt en effectief beschrijven van belasting in arbeid, zonder het overzicht en de samenhang tussen verschillende belastingaspecten uit het oog te verliezen.

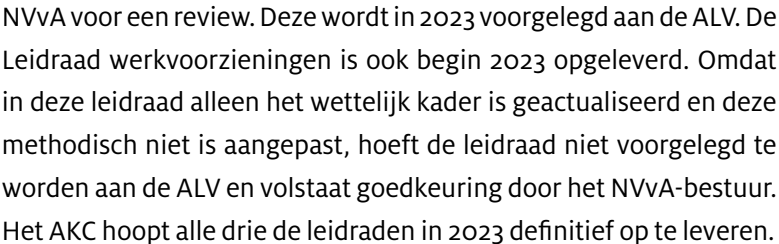
Leidraden en ADVC

Ook op het gebied van arbeidsdeskundige leidraden en arbeidsdeskundige voorbeeldcasuïstiek (ADVC) hebben we in 2022 stappen gezet.

In september 2022 voegden we een nieuwe casus toe aan de databank met ADVC: [Reikwijdte van het 'Eerste spoor': re-integratie bij een grote organisatie](#). Een groep UWV-arbeidsdeskundigen van Bezwaar & Beroep boog zich, samen met het AKC, over deze casus. In de betreffende casus oordeelde de UWV-arbeidsdeskundige SMZ dat de re-integratie-inspanningen spoor 1 onvoldoende waren. De LLC ging akkoord, maar de werkgever ging in beroep en werd uiteindelijk in het gelijk gesteld. Het [online kennisdossier AD-Voorbeeldcasuïstiek](#) is aangevuld met deze nieuwe casus.

Daarnaast is in december 2022 de conceptversie van de nieuwe Leidraad arbeidsdeskundige rapportage opgeleverd aan de NVvA. Op basis van input van de NVvA wordt deze in 2023 aangepast. Doel is om de nieuwe leidraad in 2023 voor te leggen aan de ALV. Ook de Leidraad jobcoaching en de Leidraad werkvoorzieningen zijn geüpdatet. De Leidraad jobcoaching is begin 2023 doorgezet naar

De NVvA en de beroepsverenigingen van bedrijfsartsen (NVAB) en verzekeringsartsen (NVVG) werken sinds 2022 aan een multidisciplinaire Richtlijn Re-integratie. Bij de ontwikkeling van deze richtlijn vormt de arbeidsdeskundige het uitgangspunt. Dit wordt de eerste richtlijn voor arbeidsdeskundigen. Het AKC denkt hierin mee vanuit de projectgroep voor de richtlijnontwikkeling, onder leiding van Shirley Oomens en Sandra Brouwer. Interessant is hier dat arbeidsdeskundigen eerder in het proces een rol kunnen nemen. Alle betrokken professionals weten wie wanneer en waarvoor kan worden ingeschakeld.

Naast de opgeleverde onderzoeken en kennisproducten, hebben wij in 2022 de volgende nieuwe initiatieven gestart:

- Meer weten over de AKC-onderzoeken in 2022? [Bekijk dan de projectenlijst.](#)

Om te weten te komen wat arbeidsdeskundigen van het AKC vinden, hebben we hier in de ledenenquête van de NVvA expliciet naar gevraagd. De enquête laat zien dat 72,9% van de deelnemers van mening is dat het AKC een positieve bijdrage levert aan het vak van de arbeidsdeskundige. We vroegen ook naar de verwachtingen die arbeidsdeskundigen hebben van het AKC. Daaruit volgt deze top 5:

- Het AKC voldoet voor 91,4% van de deelnemers aan de verwachtingen. Tips zijn er ook, bijvoorbeeld om meer aandacht te besteden aan de vertaalslag naar de beroepspraktijk en de zoekfunctie op arbeidsdeskundigen.nl toegankelijker te maken. Daar gaan we het komende jaar mee aan de slag.

BIJZONDER
LECTORAAT
ARBEIDSDESKUNDIGHEID

FINANCIËN

VOORUITBLIK 2023

BIJLAGE: AKC-PROJECTEN 2022

Open subsidiecall

Een belangrijke pijler van onze kennisagenda én een aanvulling op het onderzoeksprogramma van het AKC is de open subsidieoproep. In oktober 2021 deed het AKC voor het eerst zo'n open subsidieoproep. Daarin nodigden we onderzoekers uit om zelf een onderzoeksvoorstel in te dienen. Een mooie aanvulling op onze reguliere aanpak, waarmee we zorgen voor een bredere voeding van de kennisagenda. Ook bij deze onderzoeken staat de relevantie voor en toepasbaarheid in de arbeidsdeskundige praktijk voorop.

In januari 2022 zijn op deze manier de eerste drie subsidieaanvragen gehonoreerd. De hieraan gekoppelde onderzoeken zijn in april 2022 gestart:

- **Age-isme en arbeidsdeskundigen.** Age-isme omvat stereotypering van, vooroordelen over en discriminatie van ouderen. Doel van dit onderzoek is arbeidsdeskundigen bewust te maken van de gevolgen hiervan voor hun werk en ze handvatten te bieden om (beter) met age-isme om te gaan.
- **Arbeidsdeskundigen en een inclusieve arbeidsmarkt.** Zowel werkzoekenden als werkenden met een migratieachtergrond worden achtergesteld op de arbeidsmarkt. Dit onderzoek richt zich op de vraag op welke manier arbeidsdeskundigen werkzoekenden en werkenden met een migratieachtergrond kunnen ondersteunen bij discriminatie op de arbeidsmarkt.
- **Doorontwikkeling e-learning betrekken van naasten.** Naasten kunnen een belangrijke ondersteunende rol vervullen bij arbeidsre-integratie. De e-learningcursus 'Betrekken van naasten bij arbeidsre-integratie' voor bedrijfs- en verzekerings-artsen wordt goed beoordeeld. Dit onderzoek omvat een doorontwikkeling en evaluatie van deze e-learning voor de arbeidsdeskundige praktijk.

De eerste succesvolle oproep is in november 2022 opgevolgd door een tweede open subsidieoproep. Onderzoekers konden passende onderzoeksvoorstellen tot uiterlijk 3 april 2023 indienen. Toekenning volgt vóór 30 juni 2023. [Lees meer over de open subsidiecall op onze website.](#)

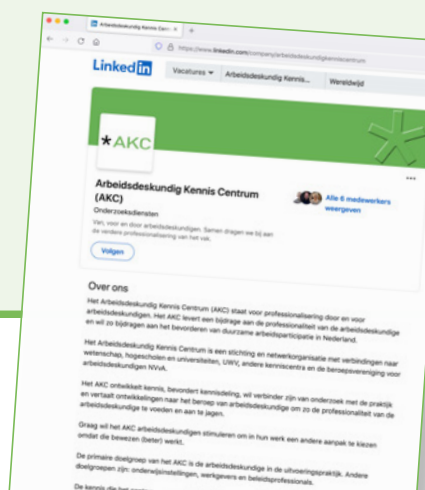
Kleinschalig onderzoek

Het AKC wil arbeidsdeskundigen de kans bieden om kennis te maken met wetenschappelijk onderzoek. In hun werk zijn arbeidsdeskundigen vaak al onderzoekend bezig, uitvoering van wetenschappelijk onderzoek naar de eigen beroepspraktijk sluit daar mooi bij aan. Omdat niet iedereen de tijd heeft voor een promotietraject van 4 tot 6 jaar, willen we arbeidsdeskundigen faciliteren bij het doen van kleinschalig onderzoek dat 1 jaar duurt. Het vertrekpunt hiervan is toepasbare kennis: waar loop jij als arbeidsdeskundige in de praktijk tegenaan?

In 2022 hebben we hierover twee informatiebijeenkomsten georganiseerd. Met resultaat: eind 2022 heeft een arbeidsdeskundige samen met bijzonder lector Shirley Oomens een >>

Bedrijfspagina op LinkedIn blijft succesvol

Om de naamsbekendheid van het AKC te vergroten, hebben wij sinds 2020 een [LinkedIn-bedrijfspagina](#). De pagina is een groot succes. In januari 2021 meldde dat we 1.000 volgers hebben. Eind 2022 stond de teller op ruim 2.450 volgers.

onderzoeksvoorstel uitgewerkt en voorgelegd aan de werkgroep Kleinschalig onderzoek. Drie arbeidsdeskundigen zijn bezig met uitwerking van de onderzoeksvraag en onderzoeksaanpak. Daarnaast hebben een aantal arbeidsdeskundigen aangegeven op een later moment te willen starten met kleinschalig onderzoek. Meer weten over kleinschalig onderzoek? [Lees dan de veelgestelde vragen op onze website.](#)

Professionaliseringsdag voor arbeidsdeskundigen

Op 17 juni gingen ruim 300 arbeidsdeskundigen terug naar de schoolbanken bij Saxion Hogeschool in Deventer. Tijdens de eerste arbeidsdeskundige professionaliseringsdag van de NVvA, de SRA en het AKC konden arbeidsdeskundigen uit alle disciplines verdiepende, leerzame en inspirerende colleges en workshops volgen.

Door de samenwerking van het AKC met de NVvA en de SRA was het programma heel divers. Deelnemers konden zelf kiezen in welke onderwerpen zij zich wilden verdiepen. De kleine setting in klas- en collegelokalen leende zich goed voor interessante gesprekken over de inhoud, praktijk en kennis. Op de afsluitende borrel praatten deelnemers volop na over de opgedane inzichten.

Deelnemers gaven deze professionaliseringsdag een dikke 8. Dit zeer geslaagde experiment krijgt in 2023 een vervolg. De colleges en workshops van de professionaliseringsdag zijn terug te zien in de [AD Academie](#).

Nieuwe voorzitter Programma Advies Commissie

De [Programma Advies Commissie](#) (PAC) kreeg op 1 februari 2022 een nieuwe voorzitter in de persoon van Tinka van Vuuren. Zij volgt Fred Zijlstra en tijdelijke voorzitter Sandra Brouwer op. Tinka van Vuuren is sinds 2010 bijzonder hoogleraar Vitaliteitsmanagement aan de Open Universiteit Nederland. Daarnaast adviseert ze als senior consultant bij Loyalis (een merk van a.s.r.) werkgevers over hun personeelsbeleid. Ook nam ze in 2018 deel aan de visitatiecommissie die het AKC evalueerde. Ze is dan ook bekend met de uitdagingen van het AKC.

De PAC bestaat uit arbeidsdeskundigen, externe deskundigen van universiteiten, hogescholen en onderzoeksinstituten en vertegenwoordigers van beleidsinstanties. De commissie geeft advies gericht op besluitvorming over de kennisagenda, de onderzoeksoptzet en de onderzoeksinstelling of onderzoeker die het project gaat uitvoeren.

Leerstoel en lectoraat

De vraagstukken die de arbeidsdeskundige beroepsgroep raken, krijgen wetenschappelijke aandacht dankzij de wetenschappers in de Programma Advies Commissie. Hierin zijn Open Universiteit Nederland, Tilburg University, HAN University of Applied Sciences, UMC Groningen, Amsterdam UMC, Erasmus MC en Maastricht University vertegenwoordigd. We werken nauw samen met de bijzonder hoogleraar Arbeidsdeskundigheid en Inclusieve Innovatie van Arbeid en de lector Arbeidsdeskundigheid.

Roland Blonk is bijzonder hoogleraar Arbeidsdeskundigheid en Inclusieve Innovatie van Arbeid aan Tilburg University. Deze bijzondere leerstoel, gevestigd bij het AKC, is vooral gericht op inclusief ondernemen en focust daarmee op de werkgeverskant, toeleiding en re-integratie. Promotieonderzoek neemt hierbij een belangrijke plek in. De bijzondere leerstoel is in 2022 verlengd tot 2026.

In 2022 werkten twee arbeidsdeskundigen aan hun promotietraject via het AKC. Kor Brongers rondt in 2023 zijn promotieonderzoek af naar het effect van een integrale participatiegerichte dienstverlening door de arbeidsdeskundige aan klanten met meervoudige problematiek (UWV Groningen/UMCG Groningen). Lydia in 't Hout doet sinds 2021 onderzoek naar herhaalde uitval door psychische klachten (Tilburg University).

Shirley Oomens is bijzonder lector Arbeidsdeskundigheid aan HAN University of Applied Sciences, verbonden aan Instituut GAK. Een belangrijk AKC-project van het lectoraat Arbeidsdeskundigheid is [Duurzaam Werk\(t\)](#), dat in 2022 is afgerond. In 2022 is daarnaast het AKC-onderzoeksproject Samen Beslissen gestart. Ook van belang is het arbeidsdeskundig onderzoeksproject van het lectoraat 'De mentaal gezonde zaak'. Met als doel inzicht te verwerven in factoren in de werksituatie die bijdragen aan werkbehoud van werknemers met veelvoorkomende psychische klachten.

In 2022 werkte het AKC intensief samen met Roland Blonk en Shirley Oomens. Zij denken als vaste PAC-leden en directe experts mee over verschillende vraagstukken en initiatieven.

Meer weten over Shirley Oomens en het lectoraat? [Lees dan het interview met Shirley in dit jaarverslag.](#)

Najaarscongres 'Over grenzen'

Een boeiend programma op een mooie locatie. Ruim 600 arbeidsdeskundigen kwamen op 13 oktober naar het AFAS Theater in Leusden voor het NVVA & AKC najaarscongres. Het centrale thema 'Over grenzen' werd op inspirerende wijze van diverse kanten belicht.

'Grenzen' is een breed interpreteerbaar onderwerp dat uitnodigt tot reflectie en verdieping. Dat was ook precies het idee achter het congres. Het ging om fysieke grenzen, bijvoorbeeld hoe de arbeidsongeschiktheidsbeoordeling in het buitenland plaatsvindt. Maar ook om professionele grenzen: hoe onafhankelijk ben je als arbeidsdeskundige? Over welke grenzen moet of wil je heen in de samenwerking met andere beroepsgroepen? Ook persoonlijke grenzen kwamen aan bod via boeiende interviews met arbeidsdeskundigen die geconfronteerd werden met klachtenprocedures. Wat doet het met je als er wordt getwijfeld aan je integriteit of professioneel handelen?

Het verkleinen van de grens tussen wetenschappelijk onderzoek en praktijk liep als een rode draad door de dag. Daarnaast maakten we als AKC van de gelegenheid gebruik om onze lopende en afgeronde onderzoeken onder de aandacht te brengen. Zo waren er stands met posterpresentaties over onder meer onderzoeken naar age-isme en arbeidsdeskundigen, arbeidsdeskundigen en de inclusieve arbeidsmarkt, het effect van vroegtijdig arbeidsdeskundig handelen op terugkeer naar werk en arbeidsdeskundig inventarisatie-instrument om factoren in herhaald verzuim in te schatten. Deelnemers konden in de stands met de onderzoekers in gesprek. Iedere arbeidsdeskundige kreeg een congresstas, met daarin onder andere de nieuwe factsheets. Dit geeft hen de gelegenheid om snel te zien welke inzichten er zijn, hoe zij die kunnen toepassen en op welk gebied zij zich verder willen verdiepen.

VOORWOORD

HET AKC
IN 2022

BIJZONDER
LECTORAAT
ARBEIDSKUNDIGHEID

FINANCIËN

VOORUITBLIK
2023

BIJLAGE:
AKC-PROJECTEN
2022

Bijzonder lectoraat Arbeidsdeskundigheid

Shirley Oomens is [bijzonder lector Arbeidsdeskundigheid](#) aan HAN University of Applied Sciences. Dit bijzonder lectoraat, door de NVvA en het AKC geïnitieerd in 2016 en mede gefinancierd door Instituut Gak, richt zich op het maatschappelijke vraagstuk van de organisatie van duurzame arbeidsparticipatie voor mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. En op de rol van arbeidsdeskundigen hierin.

Focus van het lectoraat Arbeidsdeskundigheid

Het lectoraat doet praktijkgericht onderzoek langs drie onderzoekslijnen. De eerste is de focus op werkgevers en de werksituatie. 'Deze is ingegeven vanuit het idee dat werkgevers in de praktijk degenen zijn die in belangrijke mate vorm moeten geven aan het creëren van duurzaam, passend werk voor werknemers', legt Shirley uit. 'Ook werknemers met arbeidsbeperkingen of gezondheidsproblemen. Veel werkgevers zijn nog onwetend of erg zoekende, hier valt dus nog veel te winnen. De focus op de optimale passendheid van de werksituatie en de mogelijkheden en wensen van werknemers sluit bovendien goed aan bij de kernexpertise van de arbeidsdeskundigen.'

De tweede onderzoekslijn richt zich op het verhogen van de arbeidsparticipatie van mensen met psychische kwetsbaarheden. 'Mensen die psychische problemen ervaren hebben meer moeite om duurzaam passend werk te vinden en te behouden. Ze zijn dan ook oververtegenwoordigd in onze sociale zekerheid.' De derde onderzoekslijn spreekt volgens Shirley voor zich: bijdragen aan versterking van de rol en het vakmanschap van arbeidsdeskundigen. 'Er is heel weinig wetenschappelijk onderzoek waarin het handelen van arbeidsdeskundigen centraal staat. Dus hierin ligt een belangrijke kennislacune waaraan het lectoraat wil bijdragen.'

Mensen met een arbeidsbeperking duurzaam aan het werk

In 2022 rondde het lectoraat het onderzoeksproject 'Duurzaam Werk(t)' af, vertelt Shirley trots (lees [het onderzoekscapier](#)). 'Hierin volgden we drie jaar lang in drie arbeidsmarktregio's werknemers met een arbeidsbeperking die werkzaam waren bij een reguliere werkgever. Met het onderzoek wilden we inzicht krijgen in de factoren die bijdragen aan een duurzame arbeidsplaatsing en op welke wijze de inzet van arbeidsdeskundige expertise hieraan kan bijdragen. Daarmee willen we werkgevers in de praktijk handvatten geven om duurzame arbeidsplaatsen voor werknemers met arbeidsbeperkingen te organiseren.'

Door vanuit de professionele arbeidsdeskundige blik samen met werknemers en werkgevers naar arbeidsplaatsingen te kijken, ontstond een unieke inzicht in de manier waarop werkgevers in de

VOORWOORD

HET AKC
IN 2022

BIJZONDER
LECTORAAT
ARBEIDSDISKUNDIGHEID

FINANCIËN

VOORUITBLIK
2023

BIJLAGE:
AKC-PROJECTEN
2022

praktijk inclusief ondernemen. Shirley: 'De arbeidsdeskundigen hadden hierin een bijzondere rol. Zij waren onze ogen en oren. De resultaten van het onderzoek laten zien dat arbeidsdeskundige activiteiten – dus *beoordeling* van de passendheid van het werk, *advisering* over aangepast werk, in te zetten begeleiding of financiële stimuleringsmiddelen (zoals loonkostensubsidie), en *coaching* van de werknemer en werknemer – nauw overeenkomen met de succesfactoren die de duurzaamheid van arbeidsplaatsingen bepalen. Arbeidsdeskundigen kunnen dus een belangrijke bijdrage leveren bij duurzame arbeidsplaatsingen voor mensen met arbeidsbeperkingen.'

Nieuw onderzoek: Samen beslissen

In 2022 is het lectoraat samen met lectoraat HRM en MIND een nieuw onderzoeksproject gestart met financiële ondersteuning van het AKC: 'Samen beslissen'. Versterking van de eigen regie van werknemers met psychische problemen in het re-integratieproces staat in dit onderzoek centraal. 'Veel werknemers ervaren een gebrek aan regie en transparantie tijdens het re-integratieproces. Terwijl ze aangeven wel graag mee te willen beslissen over hun eigen werkhervattingsproces. Juist bij psychische klachten is controleverlies een groot probleem, meebeslissen over je eigen re-integratieproces kan helpen om meer grip te ervaren. Maar in de sociale zekerheid staan de mogelijkheden om zelf zeggenschap te hebben over het proces van re-integratie nog in de kinderschoenen.'

Eigen regie bij re-integratie

'We onderzoeken of de methodiek van Samen beslissen (shared-decisionmaking), die ontwikkeld is binnen de zorg, bruikbaar is in

de context van het Poortwachterproces', gaat Shirley verder. 'Het onderzoek omvat een keuzehulp om verzuimde werknemers goed te informeren en een gesprekstool om met arbeidsdeskundigen en andere betrokkenen in gesprek te gaan. In de zorg is "Samen beslissen" een effectieve methodiek gebleken.' Samen kunnen beslissen over werkhervatting vraagt niet alleen ondersteuning van verzuimende werknemers. Arbeidsdeskundigen moeten hen ook in staat stellen om meer regie te voeren en samen te beslissen. Met een te ontwikkelen gesprekstool en training leren we arbeidsdeskundigen en andere professionals hoe ze werknemers meer regie kunnen geven over keuzes in hun re-integratieproces en wat dat voor hun eigen gedrag en competenties betekent.'

Vooruitkijken naar 2023 en verder

In 2023 gaat het onderzoek 'Samen beslissen' verder, blikt Shirley vooruit. 'Net als de ontwikkeling van de eerste multidisciplinaire richtlijn Re-integratie voor arbeidsdeskundigen, waarbij het lectoraat betrokken is. Deze loopt door tot 2024. De komende jaren zijn we daarnaast druk met de doorontwikkeling van het BAR-instrument en -leidraad en versterken van het interprofessionele leren en samenwerken tussen arbeidsdeskundigen, bedrijfsartsen en verzekeringsartsen in het Poortwachterproces. De resultaten van die projecten delen we tussentijds. Zo blijven we ons ook de komende jaren inzetten voor onderzoek naar de rol van arbeidsdeskundigen in de organisatie van duurzame arbeidsparticipatie voor mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt.'

Financiën

Het AKC wordt gefinancierd door UWV en de NVvA. Dankzij hun bijdrage kunnen we als kenniscentrum doen wat we doen. Daarnaast vragen we subsidie aan voor wetenschappelijke onderzoeksprojecten bij verschillende partijen (zoals ZonMw en het Ministerie van SZW). Dit doen we veelal in samenwerkingsverbanden. In 2022 hebben we meer geld besteed aan onderzoek dan begroot. We hebben een deel van ons eigen vermogen ingezet om meer initiatieven te ontplooien en zo onze doelen te bereiken en te versterken. Hier gaan we in 2023 mee verder. Zo benutten we onze financiële situatie in de toekomst optimaal voor de doelstelling van het AKC.

VOORWOORD

HET AKC
IN 2022

BIJZONDER
LECTORAAT
ARBEIDSDESKUNDIGHEID

FINANCIËN

VOORUITBLIK
2023

BIJLAGE:
AKC-PROJECTEN
2022

In 2023 gaat het AKC verder met uitvoering van de strategie 2022-2026 Toekomstbestendige Professional. Wat staat er allemaal te gebeuren?

In het eerste half jaar van 2023 publiceren we de volgende kennisproducten:

- Leidraad Werkvoorzieningen
- Leidraad Jobcoaching
- Impactstudie vroegtijdige inzet arbeidsdeskundige

Onze focus voor 2023 staat beschreven in het [Jaarplan 2023](#). Het AKC denkt mee over de ambitie van het toekomstig beroep van de arbeidsdeskundige. In 2021 is hier een eerste verkenning naar gedaan, waar de NVvA in 2022 met de Argumentenfabriek en arbeidsdeskundigen mee verder is gegaan. In het voorjaar van 2023 volgt een conferentie die moet resulteren in een gedragen ambitie en een plan van aanpak. Het AKC vervult in dit proces een expertiserol en pakt initiatieven gericht op kennisontwikkeling en kennisdeling op.

De speerpunten cliënt en technologisering krijgen in 2023 een flinke impuls. Het AKC maakt de vertaalslag naar de praktijk van in

2022 verzamelde input uit gesprekken met ervaringsdeskundigen en cliëntvertegenwoordigers. Ook starten Han University of Applied Sciences en Zuyd Hogeschool een onderzoek naar de cliëntbehoefte in contact met arbeidsdeskundigen.

Eind 2022 heeft het AKC met experts en arbeidsdeskundigen die geïnteresseerd zijn in technologisering een kerngroep Technologisering gevormd. Deze groep richt zich in 2023 op het opstellen van een plan van aanpak voor onder andere bewustwording van en gericht kennismaken met toepasbare technologie en bepaling van het kennishiaat dat voortvloeit uit technologisering. Een ander focuspunt is de vertaling hiervan naar onderzoek met als doel handelingskader voor de uitvoeringspraktijk van de arbeidsdeskundige.

Met de NVvA geven we vanaf 2023 steviger vorm aan de implementatie van AKC-kennisproducten. Het AKC geeft bij oplevering van kennisproducten aan de NVvA een implementatieadvies dat opgesteld is in samenspraak met de PAC. We doorlopen hierbij met de NVvA een cyclus, waarin we ook evaluatie van het gebruik en doorontwikkeling meenemen. In 2023 evalueert de NVvA voor de eerste keer in lijn met deze cyclus het gebruik van kennis, en wel voor de DPQ. Uit de evaluatie volgen aanknopingspunten voor doorontwikkeling, die het AKC in 2023 en daarna oppakt.

VOORWOORD

HET AKC
IN 2022

BIJZONDER
LECTORAAT
ARBEIDSDeskUNDIGHEID

FINANCIËN

VOORUITBLIK
2023

BIJLAGE:
AKC-PROJECTEN
2022

VOORWOORD

HET AKC
IN 2022

BIJZONDER
LECTORAAT
ARBEIDSDESKUNDIGHEID

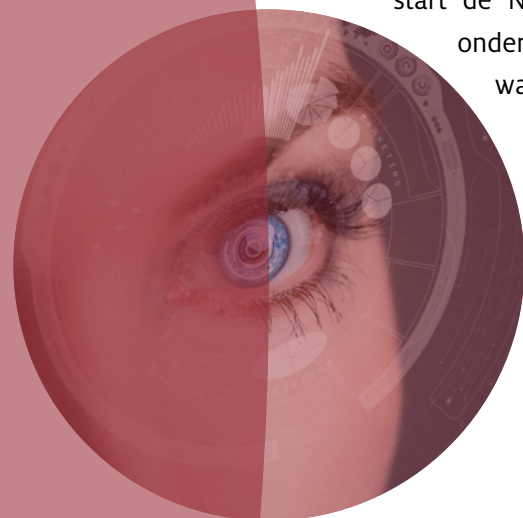
FINANCIËN

VOORUITBLIK
2023

BIJLAGE:
AKC-PROJECTEN
2022

Doorontwikkeling van de website kwam als aandachtspunt naar voren uit de ledenenquête van de NVvA. Ook dit pakken we in 2023 op, samen met de NVvA. Dit draagt ook bij aan goede valorisatie.

Om evidence based handelen en methodisch werk te stimuleren, start de NVvA met een toolbox voor OT-groepen. Het AKC ondersteunt dit initiatief met kennis. Ook leveren wij vragen waarmee de vertaalslag van kennis naar de praktijk te maken is. Het overzichtscadier dat we in de loop van 2023 opleveren, kan hierbij ondersteunen.

Bijlage: AKC-projecten 2022

PROMOTIETRAJECTEN

Anders begeleiden bij multiproblematiek	Een andere manier van begeleiden: een methode en training die gebaseerd is op de methodiek 'Systematisch Rehabilitatie gericht Handelen' (SRH) en het Strengths-model.	Kor Bongers Sandra Brouwer Jac van der Klink Pepijn Roelofs	Afronding voorjaar 2023
Risico herhaald verzuim	Mensen die met psychische klachten uitvallen, doen dat in relatief veel gevallen vaker dan één keer. Door welke persoonlijke-, sociale en werkgerelateerde risicofactoren treedt die herhaling op? En wat is nodig om iemand duurzaam terug te laten keren?	Lydia in 't Hout Roland Blonk Shirley Oomens	Gestart in 2021

LANGLOPEND ONDERZOEK

Duurzaam werk(t)	Welke factoren dragen bij aan duurzame arbeidsplaatsing van werknemers met een arbeidshandicap? Op welke manieren draagt de inzet van arbeidsdeskundigen bij aan duurzame plaatsingen van werknemers met een arbeidshandicap?	Shirley Oomens Etty Wielenga Nathan Hutting Emma Vossen	Afgerond in 2022
Samen beslissen	Is de methodiek 'samen beslissen' bruikbaar binnen de context van het Poortwachtersproces? Hoe versterkt de methodiek de eigen regie van werknemers met psychische problemen? Wat vraagt dit van het handelen van arbeidsdeskundigen en andere professionals tijdens het re-integratieproces?	Bouwme Carlier Emma Vossen Sarah Detaille Shirley Oomens	Gestart in 2022

KORTLOPEND ONDERZOEK

Age-isme en arbeidsdeskundigen	Wat zijn de gevolgen van age-isme voor het werk van arbeidsdeskundigen? Dit onderzoek wil arbeidsdeskundigen handvatten bieden om (beter) met age-isme om te gaan.	Aukje Smit Tinka van Vuuren	Gestart in 2022
Arbeidsdeskundigen en de inclusieve arbeidsmarkt	In hoeverre en op welke manier gaan arbeidsdeskundigen om met (mogelijke) signalen van discriminatie? Hoe kunnen arbeidsdeskundigen werkenden en werkzoekenden ondersteunen bij discriminatie op de arbeidsmarkt?	Suzan de Winter-Koçak Inti Soeterik	Gestart in 2022
Betrekken van naasten bij arbeidsre-integratie	Naasten kunnen een ondersteunende rol vervullen bij arbeidsre-integratie. Dit onderzoek omvat een doorontwikkeling en evaluatie van de e-learning 'Betrekken van naasten bij arbeidsre-integratie' voor de arbeidsdeskundige praktijk.	Nicole Snippen	Gestart in 2022

IMPACTSTUDIE

Vroegtijdige inzet arbeidsdeskundige	In welke mate leidt eerdere inzet van arbeidsdeskundig handelen tot verkorting van de duur van verzuim, kostenbesparing voor de werkgever, verbetering in het verzuimbegeleidingsproces en duurzaam herstel van de medewerker?	Karen Maas Manon van Asselt Paul Ongenae David van de Velde	Gestart in 2020
--------------------------------------	--	--	-----------------

VALORISATIE

Scan Werkvermogen Werkzoekenden	Digitalisering gericht op pilot binnen ZW Arbo UWV	Samen met UWV, Dariuz	Pilot UWV gestopt in 2022, krijgt vervolg in Werkbedrijf
IHW 2.0	Vertaling van IHW 2.0 naar arbeidsdeskundig handelen	Centrum Inclusieve Arbeidsorganisatie (CIAO), Maastricht University	Afgerond in 2022

VOORWOORD

HET AKC IN 2022

BIJZONDER LECTORAAT ARBEIDSDESKUNDIGHEID

FINANCIËN

VOORUITBLIK 2023

BIJLAGE: AKC-PROJECTEN 2022

Inzichten voor arbeidsdeskundig handelen – Begeleiden en adviseren van werkenden met beperkingen door long COVID	Handreiking bij de begeleiding en advisering van werkenden met COVID-besmetting-gerelateerde problematiek en aanhoudende klachten: long COVID.	Hugo Keijzer Heidi Kanakis Maarten van het Erve Marianne Hest-Schotanus Marian Walraven Mireille Rikken Marianne Holleman	Afgerond in 2022
ADVC reikwijdte eerste spoor bij grote organisaties		Zwier Eggink Irene Faazen Renate Janssen-Niehof Jurgen Schuurman Hugo Nutters Tjeerd Hulsman Vincent Braun	Afgerond in 2022
AKC-handreiking voorspellende factoren voor arbeidsuitval	Belangrijke risicofactoren voor arbeidsuitval door arbeidsongeschiktheid voor werkenden in het algemeen en voor werkenden met verschillende chronische aandoeningen.	Patricia Ots Karen Oude Hengel Sander van Zon Jolinda Schram Lex Burdorf Sandra Brouwer Suzan Robroek	Afgerond in 2022
Kennisbibliotheek Chronisch Werkt	Handvatten voor werkgevers, werknemers, zelfstandigen en professionals om samen het gesprek aan te gaan over aan het werk blijven of komen met een chronisch verminderde belastbaarheid.		Geüpdatet in 2022
SAMENWERKINGEN IN CONSORTIA			
Multidisciplinaire richtlijnontwikkeling re-integratie	Inrichten randvoorwaarden voor uniforme loonwaardebepaling vanaf 1 juli 2021	Sandra Brouwer Shirley Oomen	Gestart in 2022
Passend Werk Platform	Versterken van de rol van de werkgever bij het vinden van passend werk voor zieke werknemers. Ontwikkelen en evalueren van een Passend Werk kennisplatform en de rol van een Passend Werk-coördinator.	Raun van Oijen	Gestart in 2022

VOORWOORD

HET AKC IN 2022

BIJZONDER LECTORAAT ARBEIDSDeskUNDIGHEID

FINANCIËN

VOORUITBLIK 2023

BIJLAGE: AKC-PROJECTEN 2022

Colofon

Dit is een uitgave van het
Arbeidsdeskundig Kennis Centrum

Postbus 1058
3860 BB Nijkerk
(033) 247 34 57
www.arbeidsdeskundigen.nl/akc

Tekstproductie
R&Z content makers

Concept en vormgeving
mw:ontwerp, nijmegen